

ANALÝZA

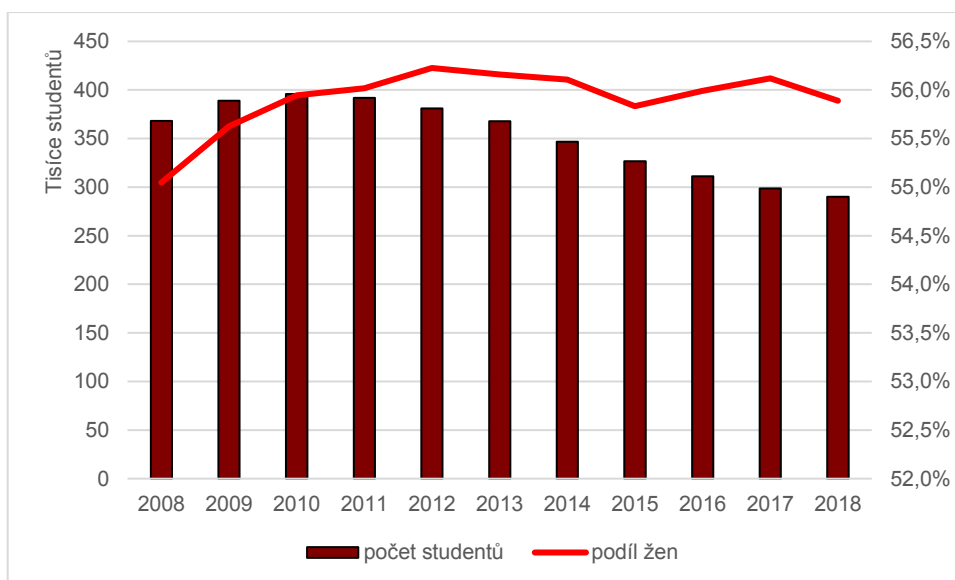
31. 1. 2020

Studenti a absolventi vysokých a vyšších odborných škol v ČR

Vysoké školy

Na 62 soukromých a veřejných vysokých školách v roce 2018 v České republice studovalo 290 tis. studentů, přičemž v naprosté většině (90,2 %) se jednalo o studenty veřejných vysokých škol. V České republice je dlouhodobě 26 veřejných vysokých škol. Ostatní studenti navštěvovali soukromé vysoké školy (celkem 36 institucí). Počet studentů na českých vysokých školách rostl až do roku 2010, kdy jich zde studovalo téměř 400 tisíc, od té doby jejich počet každoročně klesá a nyní je vysokoškolských studentů o čtvrtinu méně. Analogicky s tím od roku 2013 klesá i počet absolventů, kterých bylo v roce 2018 68,6 tis. S přibližně tříletým zpožděním, které odpovídá délce bakalářského studia, tak počet absolventů reaguje na pokles nově zapsaných studentů.

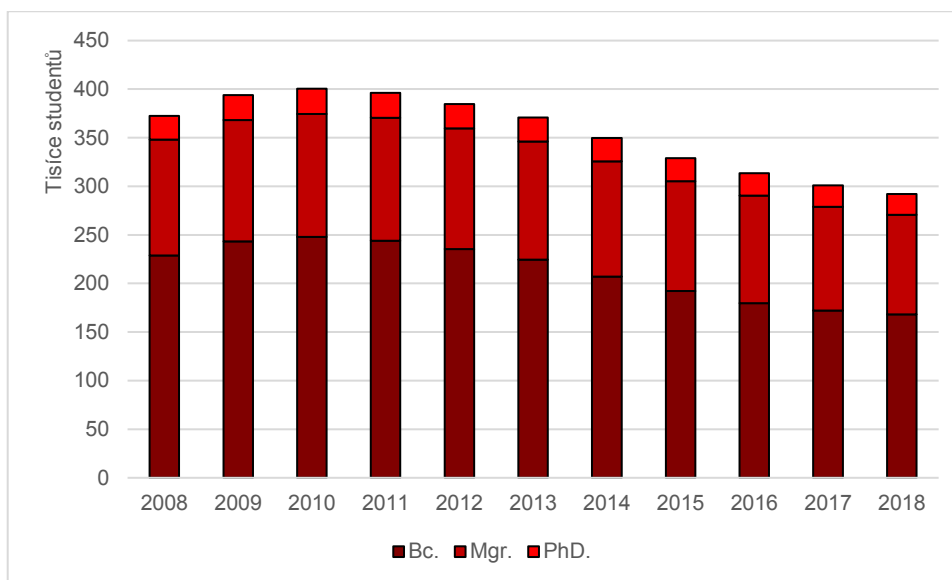
Graf č. 1: Studenti vysokých škol (tis.) v ČR a podíl žen na vysokých školách (%)

Zdroj: MŠMT

ANALÝZA

Graf č. 2: Studenti vysokých škol v ČR dle studijních programů (tis.)

Zdroj: MŠMT

Pokles v počtu studentů se nejvíce týká bakalářských studijních programů (jejich studenti tvoří 58 % všech vysokoškolských studentů), ve kterých oproti roku 2010 ubylo studentů o téměř jednu třetinu. Studentů magisterských programů (vč. navazujících magisterských, kteří tvoří 35,3 % všech vysokoškolských studentů) je oproti tomu méně o jednu pětinu, a doktorandů (kterých je z celkového počtu vysokoškoláků 7,4 %) o 17,5 % méně. Ženy tvoří dlouhodobě nadpoloviční většinu studentů (56 %) i absolventů (60 %) vysokých škol. V roce 2018 studovalo na vysokých školách 162 tisíc žen.

Každý šestý student vysokých škol je cizinec (představují 15,5 % studentů). Celkem jich na veřejných a soukromých vysokých školách v ČR studuje 44,8 tis. Před 10 lety byl přítom cizincem pouze každý 12. student veřejných a soukromých vysokých škol. Pokud se zaměříme pouze na soukromé školy, zde cizinci tvoří téměř pětinu všech studentů (19,6 %). Na veřejných vysokých školách cizinci tvoří 14,5% podíl.

Z veřejných vysokých škol navštěvuje dlouhodobě nejvíce studentů Univerzitu Karlovu v Praze (45 tis.), následovanou Masarykovou univerzitou (30 tis.) a Univerzitou Palackého v Olomouci (19,7 tis.). Ze soukromých škol drží prvenství v počtu studentů Metropolitní univerzita v Praze.

ANALÝZA

Tab. č. 1: Studenti vysokoškolského vzdělávání v ČR dle úrovně a skupin oborů vzdělání v roce 2018

Obory vzdělávání dle ISCED-F 2013	Studenti celkem			
	celkem	Bakalářský studijní program	Magisterský a navazující magisterský studijní program	Doktorský studijní program
Studenti celkem	290 099	168 226	102 465	21 378
01 Vzdělávání a výchova	30 757	17 037	13 043	836
02 Umění a humanitní vědy	28 666	18 425	7 307	3 068
03 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy	28 912	15 716	11 593	1 641
04 Obchod, administrativa a právo	58 514	34 723	22 280	1 745
05 Přírodní vědy, matematika a statistika	18 580	10 686	3 654	4 260
06 Informační a komunikační technologie (ICT)	20 054	14 158	5 154	749
07 Technika, výroba a stavebnictví	45 584	27 097	13 441	5 090
08 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	11 450	6 859	3 828	786
09 Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky	34 982	13 428	18 939	2 670
10 Služby	16 123	11 587	3 962	584

Zdroj: MŠMT

Mezi studenty dlouhodobě převažuje zájem o programy ze skupiny *Obchod, administrativa a právo* (20,2 % všech vysokoškolských studentů), z nichž nejvíce studuje *Management a správu* (téměř 20 tis. studentů). Zároveň však tyto programy od roku 2010 zaznamenávají jeden z nejvyšších poklesů studujících, kterých za posledních 8 let ubylo o víc než třetinu (-37 %).

Oblíbené mezi vysokoškoláky jsou také technické programy ze skupiny *Technika, výroba a stavebnictví*, které navštěvuje 15,7 % studujících, ovšem i tyto se v posledních letech potýkají s úbytkem studentů, který odpovídá celkovému úbytku vysokoškoláků. Za posledních 8 let jich ubylo 19 tisíc (-29 %).

Z celkového počtu studentů technických programů studovalo v roce 2018 *Inženýrství a strojírenství* 46,7 % studentů, *Výrobu a zpracování* 8,7 % studentů a *Architekturu a stavebnictví* 26,2 % studentů.

Výrazně klesá počet studentů (dříve třetí nejčastější) skupiny programů *Vzdělávání a výchova*, kterých je od roku 2010 méně o celých 33 % a nyní tvoří jednu desetinu studentů.

ANALÝZA

Třetí místo v žebříčku nejnavštěvovanějších skupin oborů nyní patří oborům ze skupiny *Zdravotní a sociální péče*, které navštěvuje 35 tis. studentů (12 %). U těchto oborů k poklesu počtu studentů nedochází a zůstávají od roku 2010 stabilní.

Tab. č. 2: Absolventi vysokoškolského vzdělávání v ČR dle úrovně a skupin oborů vzdělání v roce 2018

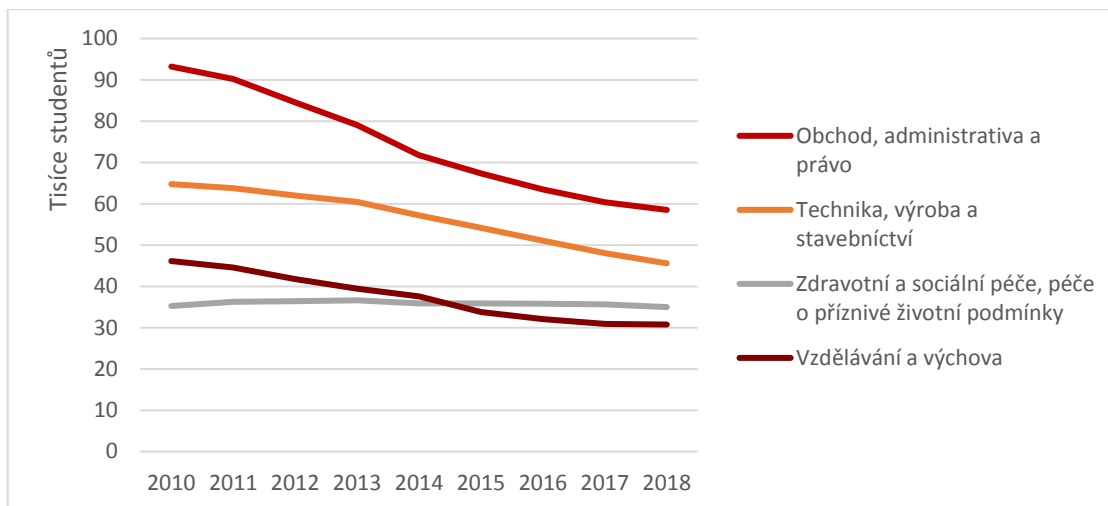
Obory vzdělávání dle ISCED-F 2013	Absolventi celkem			
	celkem	Bakalářský studijní program	Magisterský a navazující magisterský studijní program	Doktorský studijní program
Absolventi celkem	68 550	34 783	31 456	2 362
01 Vzdělání a výchova	7 491	3 816	3 597	79
02 Umění a humanitní vědy	6 163	3 569	2 308	292
03 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy	8 022	3 438	4 414	172
04 Obchod, administrativa a právo	14 297	7 711	6 367	223
05 Přírodní vědy, matematika a statistika	4 029	2 060	1 440	529
06 Informační a komunikační technologie (ICT)	3 802	2 055	1 667	80
07 Technika, výroba a stavebnictví	11 520	5 386	5 528	607
08 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	2 609	1 221	1 283	105
09 Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky	6 700	3 134	3 342	225
10 Služby	4 019	2 409	1 560	50

Zdroj: MŠMT

Méně dramatický pokles v počtu studentů, než jaký byl popsán u skupin oborů *Obchod, administrativa a právo, Technika a Vzdělávání*, nastal také u studentů studujících obory ze skupiny *Přírodních věd, matematiky a statistiky*, která zahrnuje 6,4 % studentů. V čase pozvolna mírně klesá i počet studentů *Informačních a komunikačních technologií* (6,9 % studentů), *Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství* (3,9 %) a *Služeb* (5,6 %). *Umění a humanitní vědy* v roce 2018 studovalo 28,7 tisíc (10 %) studentů.

ANALÝZA

Graf č. 3: Nejnavštěvovanější skupiny studijních oborů vysokých škol (tis.)

Zdroj: MŠMT

Které skupiny oborů studuje více mužů a které více žen?

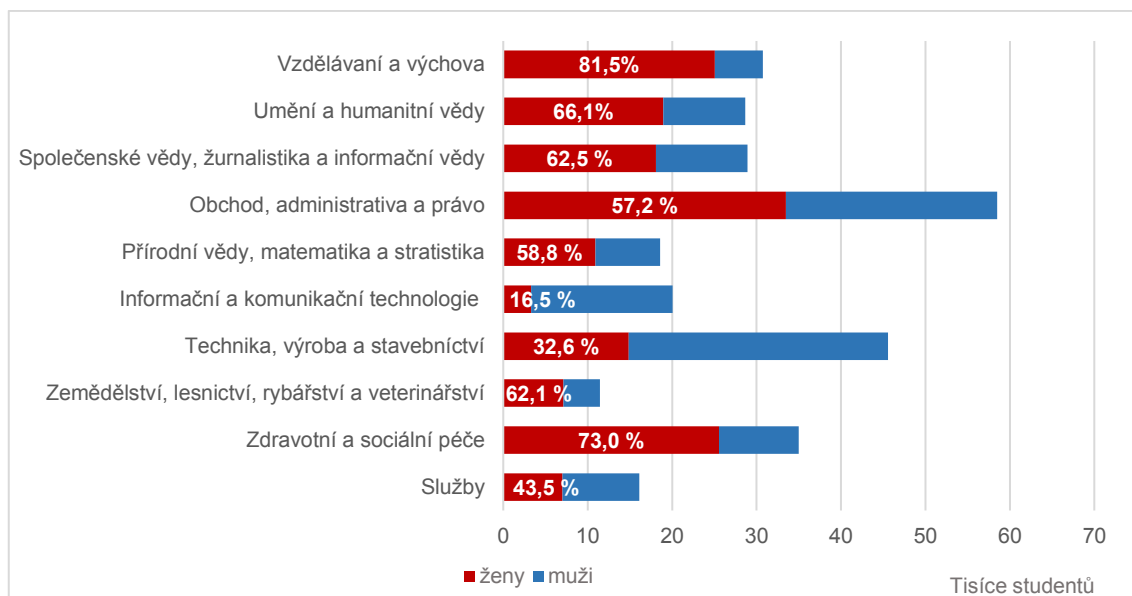
Celkově můžeme říci, že muži převládají v oborech *Informační a komunikační technologie* (83 % mužů) a *Technika, výroba a stavebnictví* (67 % mužů). V kategorii *Služby* je poměr mužů a žen téměř vyrovnaný, ale samostatné obory *Bezpečnostní služby a Přeprováňací služby a spoje* studuje více mužů než žen. V kategorii *Vzdělávání a výchova* jednoznačně převládají ženy.

V roce 2018 obory *Vzdělávání* studovalo 30,8 tisíc studentů. Na tomto počtu se muži podíleli pouhými 18,5 %. *Společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy* studuje opět více žen než mužů. Z celkového počtu 28,9 tisíc studentů studujících tyto obory 62,5% tvoří ženy.

Studijní obory ze skupiny *Technika, výroba a stavebnictví* v roce 2018 studovalo 45,6 tisíc studentů a 32,6 % z nich byly ženy. Podíl studentek, které si vybraly technické obory, se během let příliš neměnil. Například v roce 2010 byl jejich podíl na celkovém počtu studentek vysokých škol 8,6 %, před dvěma lety 9,4 % a v roce 2018 to bylo 9,2 %.

ANALÝZA

Graf č. 4: Studenti vysokých škol podle skupin oborů a pohlaví v roce 2018

Zdroj: MŠMT

Co nejraději studují cizinci a doktorandi?

V České republice studovalo v roce 2018 na vysokých školách celkem 44,8 tisíc zahraničních studentů. Jejich podíl na celkovém počtu studentů tvořil 15,5 % %. Za posledních 10 let jejich počet o polovinu narostl a každoročně jich na českých vysokých školách přibývá.

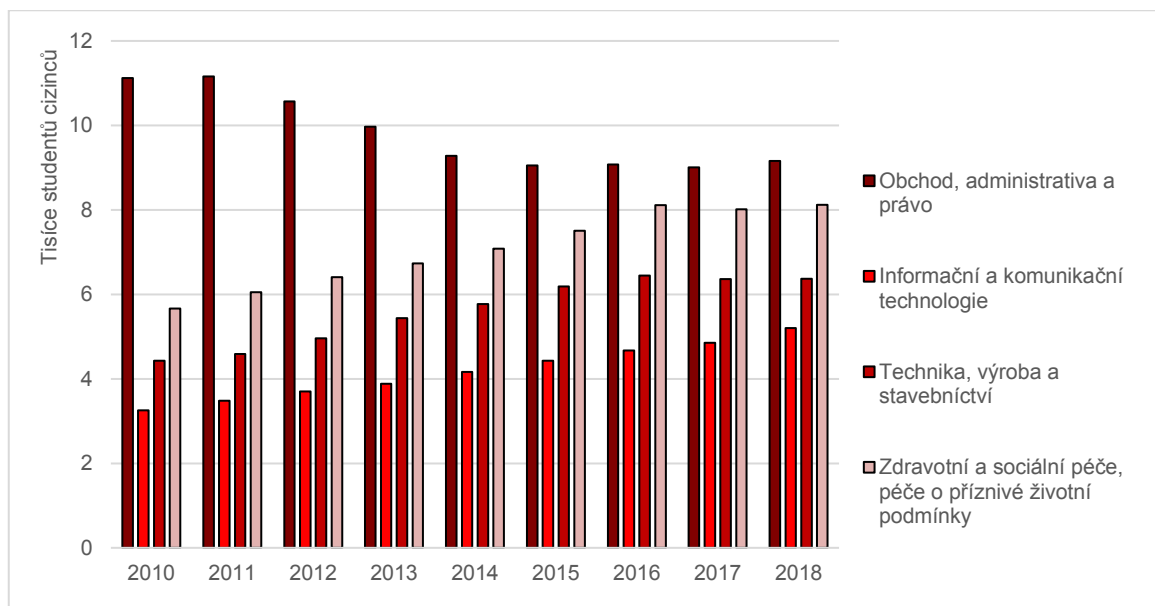
Které obory lákají cizince nejvíce? Stejně jako pro české, tak i pro zahraniční studenty je nejatraktivnější skupinou oborů *Obchod, administrativa a právo*, které studuje nejvíc, tedy 20,4 % všech cizinců. Více než polovina cizích studentů studujících obory v této skupině si vybrala obory *Management a správa*.

Druhou nejatraktivnější oblastí je pro cizí studenty *Zdravotní a sociální péče* (18,1 %, 8 124), ve které jednoznačně dominuje zájem o programy Humánní medicíny, tj. lékařství, které studuje téměř každý šestý cizí student u nás. Třetí nejnavštěvovanější oblast oborů u studentů cizinců představuje *Technika, výroba a stavebnictví* (14,2 % ze studentů cizinců), ve kterém převažuje zájem o obory inženýrství a strojírenství. Dalšími frekventovanými skupinami oborů, které navštěvuje shodně přibližně desetina cizích studentů, jsou oblasti *Společenských věd* (10,7 % ze studentů cizinců, 4 816) a *Umění a humanitních věd* (9,2 % ze studentů cizinců, 4 104). O které obory projevují zahraniční studenti naopak nejmenší zájem? Jsou to obory ze skupiny *Vzdělávání*

ANALÝZA

a *výchova*, které pravděpodobně i kvůli jazykové bariéře zaujaly pouze 766, tj. 1,7 % cizích studentů.

Graf č. 5: Studenti vysokých škol - cizinci podle vybraných skupin oborů v roce 2018 (tis.)

Zdroj: MŠMT

V roce 2018 na vysokých školách studovalo 21,4 tisíc doktorandů a studenti doktorského studia představovali 7,4 % z celkového počtu studentů na veřejných a soukromých vysokých školách. Před 10 lety v roce 2008 studovalo doktorské studium 24,5 tisíc doktorandů, tedy o 3 122 studentů více než v roce 2018. Počet studentů v doktorském studiu byl nejvyšší v roce 2010, kdy se vyšplhal téměř na 26 tisíc. Od té doby jejich počet klesl o 17,5 %.

Muži se snaží o doktorský titul častěji než ženy, ale rozdíly v jejich počtech nejsou velké. V roce 2018 na vysokých školách studovalo 9,5 tisíc doktorandek (44,6 %). Doktorské studium v roce 2018 absolvovalo 2,4 tisíc studentů, z toho 56 % mužů a 44 % žen.

ANALÝZA

Tab. č. 3: Studenti doktorského studijního programu podle skupin oborů v roce 2018

Obory vzdělávání dle ISCED-F 2013	Studenti			
	celkem	ženy	muži	cizinci
Studenti doktorského studijního programu	21 378	9 537	11 841	4 346
01 Vzdělávání a výchova	836	555	281	73
02 Umění a humanitní vědy	3 068	1 612	1 456	548
03 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy	1 641	849	792	394
04 Obchod, administrativa a právo	1 745	741	1 004	393
05 Přírodní vědy, matematika a statistika	4 260	2 204	2 056	1 183
06 Informační a komunikační technologie (ICT)	749	113	636	208
07 Technika, výroba a stavebnictví	5 090	1 480	3 610	824
08 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	786	403	383	174
09 Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky	2 670	1 384	1 286	485
10 Služby	584	211	373	73

Zdroj: MŠMT

Mezi studenty doktorského studia dlouhodobě převažuje zájem o studijní obory z kategorie *Technika, výroba a stavebnictví* (5,1 tisíc doktorandů v roce 2018) a *Přírodní vědy, matematika a statistika* (4,3 tisíc doktorandů v roce 2018). V druhém ze vzpomínaných oborů je počet mužů a žen téměř stejný, zatímco v technických oborech převažují muži s podílem 70,9 %. Z nabídky oborů technických věd bylo v roce 2018 pro doktorandy nejpopulárnější *Inženýrství a strojírenství*, jemuž se věnovalo 2,7 tisíc doktorandů.

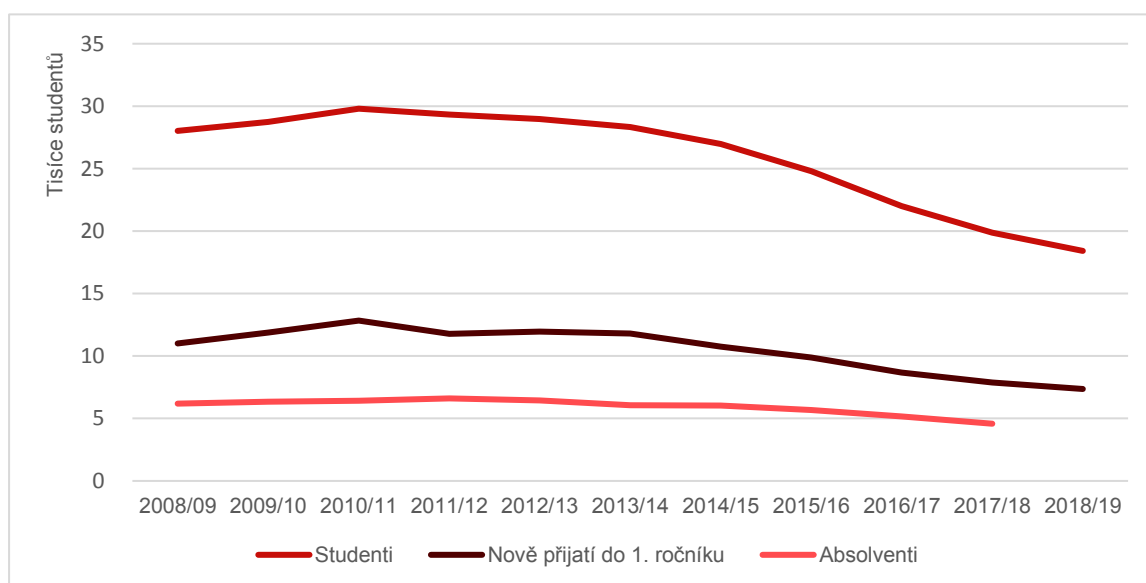
Doktorandky upřednostňovaly *Přírodní vědy, matematiku a statistiku* (2,2 tisíc) a *Umění a humanitní vědy* (1,6 tisíc). Zahraniční studenti doktorských programů mají největší zájem o obory ze skupiny *Přírodních věd, matematiky a statistiky*, kde studuje 27,3 % všech doktorandů – cizinců. Počet doktorandů – cizinců kontinuálně roste a za posledních 10 roků se zvýšil z 2,5 tis. na 4,3 tis.

ANALÝZA

Vyšší odborné školy

Ve školním roce 2018/19 studovalo na 166 vyšších odborných školách téměř 18,5 tisíc studentů. Většina z nich, 62,3 % studovala v denní formě vzdělávání. 73 % studentů vyšších odborných škol byly ženy. Kromě studentů české národnosti na tomto typu škol studovali i cizinci. Sice se od školního roku 2008/09 jejich počet zdvojnásobil, stále jich je jen velmi malé množství, a to 3,8 % (705). Nejvíce studentů studuje na vyšších odborných školách v Praze, téměř 5 tisíc (27 %). Za posledních 10 let došlo k úbytku nejen studentů, ale i nově přijatých do 1. ročníku a absolventů vyšších odborných škol.

Graf č. 6: Vyšší odborné školy – počet studentů, nově přijatých a absolventů v časové řadě

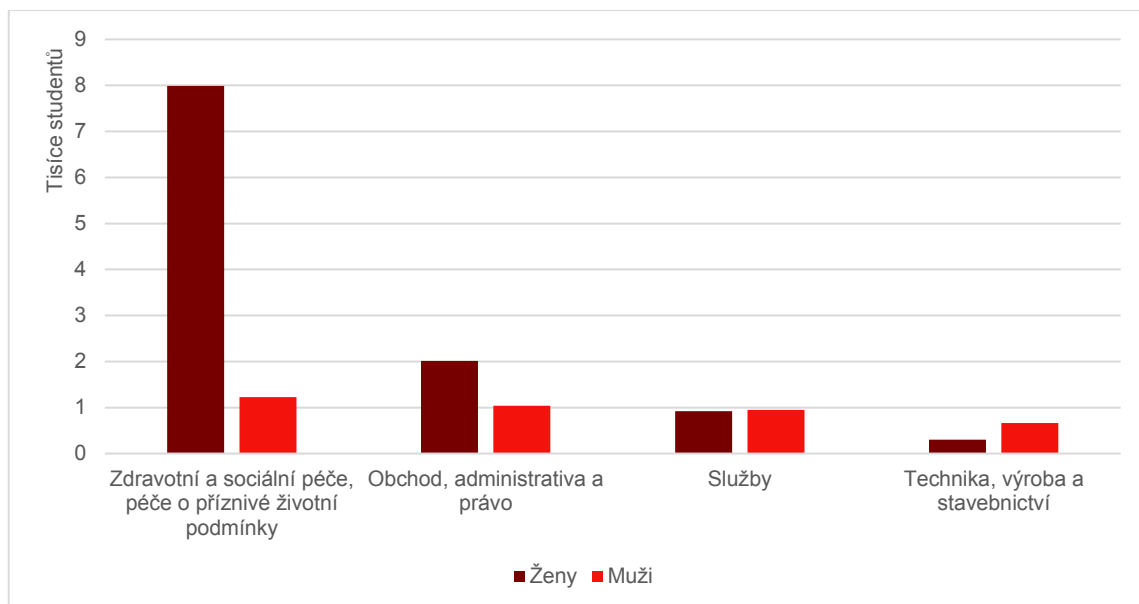

Zdroj: MŠMT

Polovina studentů vyšších odborných škol studuje obory ze skupiny *Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky*, na kterých převážnou většinu studentů tvoří ženy (86,7 %). Druhou nejnavštěvovanější skupinou oborů je *Obchod, administrativa a právo*, které studuje 16,6 % studentů. Opět převážnou část tvoří ženy, a to 66,1 %.

ANALÝZA

Graf č. 7: Nejnavštěvovanější skupiny oborů vyšších odborných škol podle pohlaví ve školním roce 2018/2019 (tis.)

Zdroj: MŠMT

Mgr. Adriana Ondrušová
Odbor statistik rozvoje společnosti
Tel.: 274052815
E-mail: adriana.ondrusova@czso.cz